

Knarsende natuur

Met gedichten en illustraties

van

Bert van den Berg en Peter Venrooij

Knarsende natuur

Natuurbeheer

Natuurbeheer
is dat weer zoiets
als loopbaanplanning?
Menselijk en in de kern
gedoemd te falen.

De mens is het enige wezen wiens natuur hem boven de natuur wenst te plaatsen, maar daar
natuurlijk jammerlijk in faalt.

Inhoud

Inleiding	5
De makers	8
Herfstbos	11
De stronk	13
Winterwandeling	15
Natuurlandschap	16
Het Bos	17
Het plantsoen	18
Importgedachte	19
Naaldbos Tanka 1	20
Naaldbos Tanka 2	22
Lente	23
Otter	24
Polijstend water	26
Bonsai Haiku	28
Wild zwijn haiku	36
Ons landschap	39
De einder	40
Miniparadijs	41
Kasplantje	42
Bewolking	43
Rietkraag Haiku	44
Morgenstond	44
Weide	44
De Vos Tanka	46
Egel Haiku	48
Een oude mol	50
Tuincentrum	51
Vallend blad	52
Zeegrav	54
Kikkerdood	56
Op een dichter	57
Nawoord	59

Inleiding

Deze bundel is meer dan een poëziebundel, het is het samenkomen van taal en beeld door de samenwerking van de dichter Bert Broomberg en de beeldend kunstenaar Peter Venrooij. Wederzijdse inspiratie is daar cruciaal geweest bij het tot stand komen van dit werk. Beide makers delen een groeiende fascinatie voor de natuur. Het gegrepen worden door het onverwachte en verwondering over wat waargenomen wordt, is daarbij de motor achter veel van het hier gepresenteerde werk.

Wat kunt u verwachten?

Een frisse kijk op de natuur die niet alleen maar uitgaat van de schoonheid, om de perfectie van de natuur. Maar ook de rauwheid van het bestaan in de natuur heeft een plaats gekregen in dit werk. Deze bundel bevat ook het verbaasde kijken naar de manier waarop de mens met de natuur omgaat. De drang van de moderne mens om zijn wereld als maakbaar te zien, vormt regelmatig het uitgangspunt tot een gedicht en de daarbij horende illustratie. Het begrip natuur wordt breed gehanteerd. Immers, voor velen is dat mooie randje bomen langs een weiland net zo'n stukje natuur als het bos waar de wilde zwijnen wroeten. Vaak is men zich daarbij niet bewust van het vrijwel volledig ontbreken van natuurlandschap in ons land dat door mensenhanden is vorm gegeven. Het populierenbos en het dennenbos zijn fraaie stukjes groen, maar zij zijn verre van natuurlijk. Het zijn akkers, aangelegd voor houtwinning dus wat hoger dan andere velden en de ploeg gaat er niet jaarlijks doorheen, maar net zo goed akkers als de ernaast gelegen aardappelvelden dat zijn.

Onze polders, onze rivieren, onze bossen, onze plassen, onze duinen en het strand, het zijn cultuurlandschappen met vaak geometrische vormen, symmetrie of een ritme in verschijning zoals dat in de echte natuur niet voorkomt. Toegegeven, we laten ze soms verwilderen, zodat ze net echte natuur zijn, maar we weten wel beter. De natuur staat vaak op gespannen voet met onze wil tot ordening, overheersing, zelfs bescherming. Laat de natuur echt de vrije hand en Nederland zou er heel anders uit gaan zien. Het spanningsveld dat uit die wil tot ordening en overheersing ontstaat, vormde een goede voedingsbodem voor diverse gedichten en sfeertekeningen in deze bundel.

Wat kunt u niet verwachten?

In deze bundel treft u geen weergaven van bestaande plaatsen aan. Lezers die na het lezen op zoek willen gaan naar de plekken die de dichter of de tekenaar tot inspiratie dienden, kunnen zich die moeite besparen. Het strand, het bos, de tuin en welke andere plaats dan ook, u zult ze niet kunnen vinden. Of misschien toch wel; op die plek die u zelf gewoonlijk bezoekt. Gebruik uw voorstellingsvermogen om uw eigen plek aan een gedicht of tekening te koppelen. Zet uw eigen creativiteit daarbij in. Misschien is het jammer, maar de werkjes kwamen niet tot stand in bos X of duinpan Y. Ze kwamen tot stand in de schrijfkamer en het atelier van de makers.

Wat komt u tegen?

Gedichten in allerlei vormen en bijpassende illustraties die vooral een sfeer oproepen. Naar wij hopen stuk voor stuk werken die tot overdenking prikkelen. Menigmaal zal een werk bedrieglijk eenvoudig lijken, maar die eenvoud heeft een doel, het werk ontdoen van overbodige ballast om tot de kern van een waarneming of gedachte te komen.

Als het om de gedichten gaat komt u diverse vormen tegen. Zo is daar het vrije vers. Een dichtvorm waarbij de dichter zich niet laat binden door metrum en rijm, maar vormloos of toevallig is het zeker niet.

Ook vormvast werk komt u tegen, bijvoorbeeld het *distichon* of het *kwatrijn*. Er is ook veel plaats voor de *haiku* ingeruimd. De haiku is de traditionele Japanse dichtvorm die gebruik maakt van 3 regels met een vast aantal lettergrepen. (Regel 1 vijf lettergrepen, regel 2 zeven lettergrepen en regel 3 weer vijf lettergrepen). Een dichtvorm waarbij metrum en rijm geen rol spelen en die vaak een natuurlijk fenomeen als onderwerp bevat. Ook de verwante en uit Japan stammende *tanka* komt voor. De tanka is een uitbreiding op de haiku. Het is ook een lettergreep vers, waarbij een regel met vijf lettergrepen en eentje met zeven lettergrepen toegevoegd worden.

Bijzonder is het gebruik van haiku en tanka in de beschrijvingen van de bonsai, de Japanse boomkunst die zich richt op het laten groeien van bomen – zelfs stukjes bos- tot volwassen exemplaren in miniformaat. Het woord bonsai